

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

22. október 2025, Reykjavík
UOS2509186/P.S.

Umsögn- Matskyldufyrirspurn- Hringvegur um Reyðarfjarðarbotn

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 22. september 2025 þar sem óskað er umsagnar Umhverfis- og orkustofnunar um ofangreinda matskyldufyrirspurn.

Framkvæmdalýsing

Vegagerðin áformar vega- og brúarframkvæmd í Reyðarfjarðarbotni í þeim tilgangi að bæta samgöngur og umferðaröryggi. Framkvæmdin felur m.a. í sér byggingu tveggja brúa yfir Norðurá og Sléttuá og auk þess verður ræsi sett í Fossá. Áætluð efnispörf vegna framkvæmdanna er um 110.500 m³ og er að mestu fyrirhuguð úr námum í nágrenni framkvæmdasvæðisins. Tvö efnistökusvæðanna eru í árfarvegum, annarsvegar Hrútá og hinsvegar Stuðlá.

Áhrif á vatnshlot

Í kafla 4.6 í kynningarskýrslu framkvæmdaraðila er fjallað um áhrif á vatnshlot, áhrif framkvæmdarinnar á vatn og mótvægisaðgerðir. Þar er farið yfir umhverfismarkmið fjögurra vatnshlota sem eru innan framkvæmdarsvæðisins, þ.e. straumsvatnshlotanna Norðurá (102-1265-R), Sléttuá (102-1267-R) og Stuðlaá 1 (102-1194-R) og grunnvatnshlotsins Reyðarfjörður (102-160-G). Mat framkvæmdaraðila er að ekki sé hætt á að umhverfismarkmið vatnshlotanna náist ekki. Í köflum 4.7 og 4.8 er gerð grein fyrir áhrifum framkvæmdarinnar á lífríki í straumvötnum og fjöru og farið yfir mótvægisaðgerðir framkvæmdaraðila.

Umhverfis- og orkustofnun bendir á að fyrirhuguð veglína þverar einnig strandsjávarvatnshlotið Reyðarfjörður–Eskifjörður (102-1349-C) sem verður því fyrir beinum áhrifum af framkvæmdinni. Stofnunin telur líklegt að framkvæmdin getur haft töluverð áhrif á vatnsformsfræði svæðisins, meðal annars vegna landfyllingar og breytinga á strandlínu og botnlögun sem geta raskað vatnsrennsli, valdið uppsöfnun setlaga og truflað búsvæði botnlífa og fiska. Umhverfis- og orkustofnun telur því nauðsynlegt að áhrifamat á vatnshlot sé framkvæmt og leggur áherslu á að slíkt mat verði unnið eins snemma í undirbúningsferlinu og unnt er.

Umhverfis- og orkustofnun bendir á að í áhrifamatinu þurfi að gera ítarlegar grein fyrir áhrifum framkvæmdarinnar á vatnshlotin og er tilgangurinn að meta hvort áhrif hennar geti valdið því að umhverfismarkmið vatnshlotanna náist ekki. Slíkt ítarlegt mat þarf að liggja fyrir áður en leyfi eru gefin út til þess að leyfisveitendur geti tryggt að leyfi séu í samræmi lög nr. 36/2011 um stjórn vatnamála og vatnaáætlun 2022-2027. Umhverfis- og orkustofnun áréttar að áhrifamatið þarf að ná til allra vatnshlota sem framkvæmdin hefur bein eða óbein áhrif á, þ.m.t. vatnshlota utan skilgreinds framkvæmdasvæðis. Einnig þarf að meta áhrif á það vatn sem ekki tilheyrir sérstöku vatnshloti, ef fyrir séð er að framkvæmdir eða starfsemi muni hafa áhrif á það (sbr. 1 gr. laga um stjórn vatnamála nr. 36/2011), og nefnir ána Fossá í því samhengi. Áhrifamatið ætti einnig að ná yfir þau vatnshlot sem geta orðið fyrir áhrifum vegna efnistöku, t.d. Stuðlaá 1 (102-1194-R) og Hrutá. Við matið skal styðjast við þær leiðbeiningar sem stofnunin hefur gefið út um [mat á áhrifum framkvæmda og starfsemi á vatnshlot](#), og eru þær aðgengilegar á [vatn.is](#)

Umhverfis- og orkustofnun minnir einnig á að umhverfismarkmið vatnshlota eru lagalega bindandi og má ástandi vatnshlota aldrei hnigna frá því sem umhverfismarkmið þeirra segja til um, hvorki tímabundið né varanlega.

Niðurstaða

Umhverfis- og orkustofnun telur að í meginatriðum sé gert grein fyrir framkvæmdinni. Stofnunin telur þó að hún geti haft umtalsverð umhverfisáhrif t.d. á áhrif á vatnsformfræði svæðisins og að það skorti nægar upplýsingar í skýrslunni til að hægt sé að leggja mat á þau áhrif til fulls. Telur því stofnunin framkvæmdina háða mati á umhverfisáhrifum.

Virðingarfyllst,

Þorbjörg Sigfúsdóttir

Sérfræðingur

Andreas Ströberg

Sérfræðingur